

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران
دانشکده توانبخشی

طرح دوره درس « گفتار درمانی در اختلال بلع »

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارابه دهنده درس: گفتاردرمانی

عنوان درس: گفتار درمانی در اختلال بلع (فازهای دهانی و دهانی- حلقی) در بزرگسالان

کد درس: ۱۰

نوع و تعداد واحد^۱: ۱ واحد (۰/۵) واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نام مسؤؤل درس:

مدرس/ مدرسان: دکتر جلال بختیاری - دکتر سید احمد رضا خاتون آبادی

پیش نیاز/ هم زمان: ندارد

رشته تحصیلی: گفتاردرمانی

مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد

نیمسال تحصیلی: نیمسال اول

اطلاعات مسؤؤل درس:

رتبه علمی: دانشیار

محل کار: دانشکده توانبخشی-گروه گفتاردرمانی

تلفن تماس:

نشانی پست الکترونیک:

^۱مشمول بر: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: ۲ واحد نظری، ۱ واحد عملی)

توصیف کلی درس:

در این درس دانشجو بعد از آشنایی با مکانیسم بلع (فازهای دهانی و دهانی-حلقی) طبیعی در بزرگسالان، ماهیت اختلال بلع (فازهای دهانی و دهانی-حلقی) و انواع علل ایجاد کننده آن در بزرگسالان آشنا می‌شود و روش‌های ارزیابی و درمان اختلال بلع (فازهای دهانی و دهانی-حلقی) را در بزرگسالان خصوصاً در بیماران مبتلا به دمانس فرا می‌گیرد.

اهداف کلی / محورهای توان‌مندی:

آشنایی با بلع (فازهای دهانی و دهانی-حلقی) طبیعی، اختلال بلع (فازهای دهانی و دهانی-حلقی) و روش‌های ارزیابی و درمان اختلال بلع (فازهای دهانی و دهانی-حلقی) در بزرگسالان

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توان‌مندی:

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر:

اهداف شناختی: با آناتومی و فیزیولوژی و نوروفیزیولوژی بلع در بزرگسالان آشنا شود و همچنین با اتیولوژی و پاتوفیزیولوژی دیسفاژی دهانی-حلقی و روش‌های اختلالات بلع و ارزیابی و درمان آنها در بیماران مختلف آشنا شود.

اهداف عاطفی: عوارض عاطفی-روانی و همچنین اقتصادی ناشی از دیسفاژی دهانی-حلقی در بیماران مختلف مانند سکته‌ها و ضرب‌های مغزی، سرطان‌های ناحیه سر و گردن و بیماری‌های دژنراتیو سیستم عصبی خصوصاً دمانس تشخیص دهد و ضمن حمایت عاطفی بیمار و خانواده وی تلاش نماید مسیر ارزیابی و درمان بطور درست طی شود.

اهداف روانی حرکتی: ارزیابی و درمان اختلال بلع (فازهای دهانی و دهانی-حلقی) را بطور کامل در کنار استاد اجرا نماید.

رویکرد آموزشی^۲:

■ ترکیبی^۴

□ حضوری

□ مجازی^۳

روش‌های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

□ کلاس وارونه

---

2. Educational Approach

3. Virtual Approach

4. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

- یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
  - یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
  - یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
  - یادگیری اکتشافی هدایت شده
  - یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی
  - یادگیری مبتنی بر مباحثه در فروم
- سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد حضوری

- سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
  - بحث در گروههای کوچک
  - ایفای نقش
  - یادگیری اکتشافی هدایت شده
  - یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
  - یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
  - یادگیری مبتنی بر سناریو
  - استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط هم‌تایان)
  - یادگیری مبتنی بر بازی
- سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش‌های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می‌رود.

یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی ، نمایش (demonstration)

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجوی	امکانات و وسایل	نام مدرس / مدرسان
۱	مروری بر آناتومی و فیزیولوژی بلع در بزرگسالان	ترکیبی	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی / یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL) / سخنرانی تعاملی / بحث در گروه‌های کوچک	سیستم کامپیوتر / وایت برد	دکتر جلال بختیاری
۲	تعریف اختلال بلع دهانی حلقی شیوع اختلال بلع دهانی حلقی در گروه‌های مختلف اتیولوژی بلع دهانی حلقی علل مکانیکال اختلال بلع علل نورولوژیکی اختلال بلع	ترکیبی	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی / یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL) / سخنرانی تعاملی / بحث در گروه‌های کوچک	سیستم کامپیوتر / وایت برد	دکتر جلال بختیاری
۳	فیزیوپاتولوژی اختلال بلع در بیماری‌های مختلف علائم و نشانه‌های اختلال بلع در مرحله دهانی علائم و نشانه‌های اختلال بلع در مرحله حلقی علائم و نشانه‌های اختلال بلع در مرحله مروی	ترکیبی	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی / یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL) / سخنرانی تعاملی / بحث در گروه‌های کوچک	سیستم کامپیوتر / وایت برد	دکتر جلال بختیاری
۴	عوارض پزشکی اختلال بلع عوارض روانی اجتماعی اختلال بلع عوارض اقتصادی اختلال بلع	ترکیبی	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی / یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)	سیستم کامپیوتر / وایت برد	دکتر جلال بختیاری

		سخنرانی تعاملی / بحث در گروههای کوچک		اهداف و اهمیت ارزیابی اختلال بلع فرایند ارزیابی اختلال بلع انواع آزمون های بالینی در ارزیابی اختلال بلع	
دکتر جلال بختیاری	سیستم کامپیوتر/واپت بورد	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی / یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL) / سخنرانی تعاملی / بحث در گروههای کوچک	ترکیبی	اهداف بلند مدت و کوتاه مدت درمان اختلال بلع تیم درمانی اختلال بلع و نقش هر کدام رویکردهای جبرانی در درمان اختلال بلع. رویکردهای توانبخشی درمان اختلال بلع	۵
دکتر خاتون آبادی	سیستم کامپیوتر/واپت بورد	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی / یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL) / سخنرانی تعاملی / بحث در گروههای کوچک	ترکیبی	پاتوفیزیولوژی و علائم اختلال بلع (فازهای دهانی و دهانی - حلقی) در آلزایمر	۶
دکتر خاتون آبادی	سیستم کامپیوتر/واپت بورد	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی / یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL) / سخنرانی تعاملی / بحث در گروههای کوچک	ترکیبی	روش های ارزیابی بالینی اختلال بلع (فازهای دهانی و دهانی - حلقی) در بزرگسالان مبتلا به آلزایمر	۷
دکتر خاتون آبادی	سیستم کامپیوتر/واپت بورد	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی / یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL) / سخنرانی تعاملی / بحث در گروههای کوچک	ترکیبی	اصول و رویکردهای درمان اختلال بلع (فازهای دهانی و دهانی - حلقی) در بزرگسالان مبتلا به آلزایمر	۸

		بحث در گروههای کوچک			
دکتر خاتون آبادی	سیستم کامپیوتر/واپت بورد	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی/ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)/ سخنرانی تعاملی/ بحث در گروههای کوچک	ترکیبی	آشنایی با روشهای نوین درمان اختلال بلع (فازهای دهانی و دهانی-حلقی) در بزرگسالان	۹

روش ارزیابی دانشجوی:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهار گزینه‌ای و در حیطه مهارتی با استفاده از گزارش کتبی، چک لیست و اجرای عملی روش‌ها انجام می‌شود. بر این اساس ۴ نمره به فعالیت‌های کلاسی و پاسخ به تکالیف اختصاص می‌یابد و ۱۶ نمره برای امتحان پایانی در نظر گرفته می‌شود.

منابع:

1. Murry T, Carrau RL. Clinical management of swallowing disorders. Plural publishing.
2. Corbin-Lewis K, Liss, JM Sciortino KL. Clinical anatomy & Physiology of swallow mechanism. Thomson Delmar.
3. Carrau RL, Murry T. Comprehensive management of swallowing disorders. Plural Publishing.
4. Rosenbek J. Dysphagia in movement disorders. Plural Publishing.

5. Grabin S.G. Swallowing Disorders: A guide to managing dysphagia in the elderly. Second edition. Smashwords. 2013

6. Kindell J. Feeding and Swallowing Disorders in Dementia. Routledge, 2017.